

Zasady podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku jednoczesnego prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej działalności gospodarczej

Zgodnie ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników, osoby ubezpieczone w KRUS mogą dodatkowo prowadzić działalność gospodarczą. Jednak do 31 maja mają obowiązek przekazać Kasie zaświadczenia o wysokości należnego podatku dochodowego za ubiegły rok (Dz.U. z 2008 r. nr 50, poz. 291 ze zm. z art. 5a).

Wysokość kwoty granicznej podatku dochodowego za 2010 rok, której przekroczenie powoduje wykluczenie z ubezpieczenia w KRUS, wynosi 2.863 zł. Można też zostać wykluczonym za nie złożenie w terminie zaświadczenia. Jest to równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był je złożyć. **Osoby takie od 1 lipca będą podlegać ubezpieczeniu w ZUS jako przedsiębiorcy prowadzący działalność pozarolniczą.**

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje rolników oraz ich domowników, którzy jako osoby fizyczne lub wspólnicy spółki cywilnej:

- planują prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej,
- wznawiają jej wykonywanie,
- bądź zmieniają rodzaj lub przedmiot wykonywanej działalności według PKD

Przez domownika rozumie się osobę bliską rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. Zgodnie z zasadami określonymi w obowiązujących od dnia 31 marca 2009 roku przepisach, aby złożyć oświadczenie w sprawie kontynuowania ubezpieczenia społecznego rolników wystarczy udać się do organu ewidencyjnego i wypełnić odpowiedni **wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej**. Wniosek ten umożliwi m.in. zgłoszenie zawieszenia bądź zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Złożone wnioski oraz stosowne zaświadczenia organów ewidencyjnych są podstawą do podejmowania przez terenowe jednostki KRUS rozstrzygnięć, czy wnioskodawcy nadal będą spełniali warunki do kontynuowania podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

We wniosku dotyczącym wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, osoby zainteresowane powinny wypełnić odpowiednio rubrykę: „Dane dla potrzeb KRUS” (należy wskazać nazwę jednostki terenowej, prowadzącej jej sprawę z ubezpieczenia społecznego rolników).

Rolników, którzy podejmują współpracę z przedsiębiorcą przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, która nie podlega ewidencji, nadal obowiązuje składanie oświadczeń o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników (druk UD-24).

W sytuacjach, kiedy z przyczyn dotyczących przedsiębiorcy nastąpią przerwy we współpracy w prowadzeniu pozarolniczej działalności a następnie jej wznowienie lub zaprzestanie współpracy, rolnicy zobowiązani są do złożenia zaświadczenia we właściwym organie ewidencyjnym, potwierdzającego wpis o zawieszeniu, wznowieniu lub zaprzestaniu prowadzenia przez tego przedsiębiorcę działalności gospodarczej.

Składka na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od osób prowadzących działalność gospodarczą

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące, twórcy, artyści oraz osoby wykonujące wolny zawód same odprowadzają składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność jest ustalana raz do roku i obowiązuje w tej samej wysokości od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Podstawę wymiaru składek stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, czyli prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej określonego w ustawie budżetowej na dany rok.

Stawki, które stosuje się za okres: styczeń - grudzień 2011 r.

Rodzaj składki	Kwoty
Składka na ubezpieczenie emerytalne	393,41 zł
Składka na ubezpieczenie rentowe	120,92 zł
Składka na ubezpieczenie chorobowe	49,38 zł
Składka na ubezpieczenie wypadkowe	(od 0,67% do 3,33%)*
Składka na Fundusz Pracy	49,38 zł
Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne	2.015,40 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	243,39 zł
Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne	2.704,31 zł

Uwaga*): Stopa procentowa składek na ubezpieczenie wypadkowe jest zróżnicowana dla poszczególnych płatników składek i ustalana w zależności od poziomu zagrożeń zawodowych i skutków tych zagrożeń. Obecnie wynosi ona od 0,67% do 3,33%.

Osoby podejmujące po raz pierwszy prowadzenie pozarolniczej działalności mogą skorzystać z możliwości opłacania składek na ubezpieczenia społeczne na zasadach preferencyjnych (od niższej podstawy). Przez pierwsze 24 miesiące kalendarzowe wykonywania działalności mogą opłacać składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej przez siebie kwoty, nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Przywilej opłacania składek na preferencyjnych zasadach dotyczy wyłącznie osób, które zaczęły prowadzić działalność gospodarczą po 24 sierpnia 2005 r. Ponadto prawo do opłacania składek na preferencyjnych zasadach jest obwarowane dwoma warunkami:

- przedsiębiorca nie może prowadzić żadnej pozarolniczej działalności w dniu rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej ani w okresie 60 miesięcy kalendarzowych poprzedzających rozpoczęcie tej działalności,
- przedsiębiorca nie może wykonywać działalności na rzecz byłego pracodawcy, z którym był związany stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy w roku rozpoczęcia działalności lub w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia działalności - jeśli w ramach zatrudnienia wykonywał te same czynności, które są przedmiotem działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca musi spełniać warunki do preferencyjnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez cały okres korzystania z tego uprawnienia.

Składki na ubezpieczenia od tak ustalonej podstawy wymiaru mogą opłacać jedynie osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, w tym wspólnicy spółki cywilnej.

Osoby rozpoczynające działalność gospodarczą

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które korzystają z preferencyjnych zasad opłacania składek za okres: **styczeń - grudzień 2011 r.** zapłacą składkę na ubezpieczenia społeczne, która nie może być niższa:

- na ubezpieczenie emerytalne od kwoty: 81,16 zł (tj. 19,52%),
- na ubezpieczenia rentowe od kwoty: 24,95 zł (tj. 6%),
- na ubezpieczenie chorobowe od kwoty: 10,19 zł (tj. 2,45%),
- na ubezpieczenie wypadkowe od: (od 0,67% do 3,33%).

Składki na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorców korzystających z ulgi na ZUS, są liczone w oparciu o kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, która od 1 stycznia 2011r. wynosi 1.386 zł. **Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wynosi, więc 415,80 zł** (30% x 1.386 zł).

Podstawa prawna:

- ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585),
- rozporządzenie Rady Ministrów z 5 października 2010 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011 r. (Dz.U. z 2010 r. nr 194, poz. 1288),
- obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 grudnia 2010 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2011 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P. nr 99, poz. 1173).

Opracowanie: Ryszard Targosz